

A változó jogszabályok és az iskolai könyvtár

Szakmári Klára
könyvtárostánár, szakértő
Budai Nagy Antal Gimnázium

Könyvtárostánárok Egyesülete Őszi Szakmai Napja
2012. november 7.

A megváltozott jogszabályok

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről és ennek módosítása- hatályba lépése 2012. szeptember 1. ill. 2013. szeptember 1.
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról- hatályba lépése 2012. szeptember 1.
- A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. Törvény – 2012. okt. 1-től változik újra

Még hatályos jogszabály

1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról és
módosításai

A köznevelési törvényről általában

- Célok és alapelvek: 1,2,3. § - ez a pedagógiai hitvallás
- Az ingyenes és kötelező alapfokú, ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jog. Ennek a jognak az érvényesülése az iskolai könyvtár megléte a nevelési intézményben, szolgáltatásinak, használatának lehetősége. **2. § (1)**
- törvény általános passzusai, melyek érintik az iskolai könyvtárakat: 7.- 8.§
- iskolatípusokat a 10.§- 13.§

A köznevelési törvényről általában

- pedagógiai szakszolgálatokról a 18. §,
- pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról a 19. §
- ellenőrzés, pedagógiai-szakmai mérések, átvilágítások lehetőségéről 77- 78. §.
- köznevelési rendszer finanszírozása, a működéshez szükséges fedezet, a tankönyvek megvásárlásának támogatása (88.-89.§)
- a tanulói jogviszony és a kollégiumi tagsági viszony keletkezését és megszűnését (49.§- 53. §)

Értelmező rendelkezések

- A törvény 4. §-ban határozza meg és értelmezi a szövegben használt fogalmakat, a kifejezések pontos jelentését.
- Olvassuk ezeket végig és gondoljuk át iskolai könyvtári szempontból!

Változó működési dokumentumok 1.

- **Alapító okirat** 4.§ (1) . A könyvtári tevékenység alapfeladat, mivel jogszabály írja elő a könyvtár létét az iskolában, ennek TEÁOR száma: 92.51
- többcélú intézmény, ÁMK 7.§(2), 20. §
- gyakorló intézmények 7.§ (3).
- alapítás, megszüntetés, a vagyon kezelésének kérdései a 21.§ és 22.§
- egyházi és magánintézmények 31.-35.§

Változó működési dokumentumok 2.

- intézmény működésének rendjét 24. § és 25. § szabályozza. Előírja a Szervezeti és működési szabályzat megalkotását : **SZMSZ-** Az intézményi SZMSZ-ben kell szabályozni a könyvtárra és a könyvtárostánárra vonatkozó rendelkezéseket is, az iskolai SZMSZ része/melléklete a könyvtár SZMSZ-e.
- A könyvtári SZMSZ-re is kell vonatkoztatni a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletet 64. bekezdés 163.§-167.§-it

A könyvtár SZMSZ-e

- A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletet kell alkalmazni 64. bekezdés 163.§
- (2) Az iskolai, kollégiumi könyvtár **SZMSZ**-e szabályozza működésének és igénybevételének szabályait. E rendelet határozza meg azokat az előírásokat, amelyeket minden iskolai, kollégiumi könyvtár működtetésénél meg kell tartani, továbbá amelyek figyelembevételével a könyvtár igénybevételével és használatával kapcsolatos rendelkezéseket el kell készíteni.
- (3) A könyvtári SZMSZ **mellékletét** képezi
 - a) a gyűjtőköri szabályzat,
 - b) a könyvtárhasználati szabályzat,
 - c) a könyvtárostánár, könyvtáros munkaköri leírása,
 - d) a katalógus szerkesztési szabályzata,
 - e) a tankönyvtári szabályzat.

Új elemek

- 163. § (5) A **tankönyveket külön gyűjteményként kell kezelni**, a külön gyűjtemény nyilvántartásának és használatának sajátos szabályait a tankönyvtári szabályzatban kell rögzíteni.
- 163. §(6) Az iskolai, kollégiumi könyvtár **SZMSZ-ét** – elfogadása előtt – iskolai könyvtár szakterületen köznevelési **szakértői** tevékenység folytatására jogosult szakértővel kell véleményeztetni.

Változó működési dokumentumok 3.

- A 25.§ (2) **Házirendről**. A Házirendben többek között meg kell nevezni a könyvtárhasználatának lehetőségét és módját, utalva a Könyvtárhasználati szabályzatra
- A **könyvtárhasználati szabályzat** a könyvtár házirendje, elkészítése a könyvtárostanár kötelessége. (egyeztetési kötelezettség: DÖK, szülői szervezet, nevelőtestület)

Változó működési dokumentumok 4.

- Pedagógiai program, kerettanterv, helyi tanterv, vizsgák 9.§. 26. § - része a **könyvtárpedagógiai program és a helyi könyvtárhasználati tanterv**
- tanítási év rendjéről, a tanítási, képzési időről, az egyéb foglalkozásokról a 27. §-30. §. –könyvtári órák, foglalkozások tervezése, tantárgyfelosztás, órarend
- új eleme a törvénynek a Köznevelési Hídprogramok 14. §.

A pedagógusokról és alkalmazottakról a tv. 61.- §

- alkalmazás feltételeit a 66. §
- pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak végzettségi és szakképzettségi követelményeit a 3. *melléklet* tartalmazza
- **A könyvtárostánár/tanító alkalmazásának feltétele:**
- Pedagógus-munkakör: könyvtárostánár (tanító)
- Az alkalmazáshoz szükséges szakképzettség: könyvtárpedagógia-tanár, informatikus könyvtáros és tanító vagy tanár vagy szociálpedagógus

A könyvtárostánár/tanító alkalmazásának feltétele lehet még

- a 98. §

„(7) Iskolai, kollégiumi könyvtárostánárnak (tanítónak) alkalmazható az is, aki a 3. mellékletében foglaltak szerint az iskolában, kollégiumban pedagógus-munkakör betöltésére jogosító tanítói vagy tanári végzettséggel és szakképzettséggel, továbbá iskolarendszeren kívüli oktatásban szerzett **felsőfokú könyvtárosi szakképesítéssel** rendelkezik

A pedagógus kötelességeivel és jogaival részletesen a 62.-63.§ foglalkozik

- alapvető *feladatokat* (1) a-r pontig
- (2)pont ...hétévenként legalább egy alkalommal – jogszabályban meghatározottak szerint – *továbbképzésben* vesz részt
- (5),(6),(7) pontokban új fogalmat vezet be a jogszabály: *teljes munkaidő, kötött munkaidő, neveléssel-oktatással lekötött munkaidő, munkaidő fennmaradó része.*
- *pedagógus igazolványra* vonatkozó rendelkezés 63. § (j)

Új elemek a pedagógusra vonatkozóan

- „A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy: az iskola könyvtárán keresztül használatra megkapja a munkájához szükséges tankönyveket, tanári segédkönyveket, az intézmény SZMSZ-ében meghatározottak szerinti informatikai eszközöket” **63. § (1)**
- pedagógusok előmeneteli rendszere 64. § 65. §, melyben a) *Gyakornok*, b) *Pedagógus I.*, c) *Pedagógus II.*, d) *Mesterpedagógus*, e) *Kutatótanár fokozatokat* érheti el a pedagógus. Továbbá a 65. § (1) A fokozatokhoz és ezen belül az egyes fizetési kategóriákhoz tartozó garantált illetményt az illetményalap százalékában e törvény 7. melléklete állapítja meg.

A pedagógus heti munkaideje

- Heti munkaidő (teljes munkaidő)=40 óra
- heti teljes munkaidő nyolcvan százaléka=: **kötött munkaidő** az intézményvezető által – az e törvény keretei között – meghatározott feladatok ellátásával köteles tölteni =32 óra
- A teljes munkaidő ötvenöt–hatvanöt százalékában (a továbbiakban: **neveléssel-oktatással lekötött munkaidő**) tanórai és egyéb foglalkozások megtartása rendelhető el. =22-26 óra
- a munkaidő **fennmaradó részében** a munkaideje beosztását vagy felhasználását maga jogosult meghatározni =8 óra

A könyvtárostánár munkaidejének kiszámítása
a 62.§ (5), (6), (12)

- Hatályba lép 2013. szept. 1.
- Heti teljes munkaidő 40 óra
- kötött munkaidő=teljes munkaidő 80%-a=32 óra ; *kötetlen munkaidő iskolán kívül 8 óra?!*
- neveléssel-oktatással lekötött munkaidő = teljes munkaidő 55-65%-a = 22-26 óra=biztosítja a könyvtár nyitva tartását, a könyvtári órákat
- kötött munkaidőből fennmaradó rész 70%-a könyvtári munka zárva tartás mellett iskolában =4.2-7 óra
- 30%-a iskolán kívüli könyvtári munka, kapcsolattartás=1.8-3 óra

Nevelőtestület, szakmai munkaközösség

- Nevelőtestület *döntési, egyebekben véleményező és javaslattevő* jogkörrel rendelkezik.” **70. §**
A könyvtárostanárs pedagógus munkakör, így a nevelőtestület tagja, a fenti jogok és köteleességek őt is megilletik.
- **szakmai munkaközösségről** szól a 71. §.
- „(3) A szakmai munkaközösség feladatainak ellátására a pedagógusok kezdeményezésére intézmények közötti munkaközösség is létrehozható.”

A köznevelési intézmény ellenőrzése a 86.-87.§

- „(1) A köznevelési intézmény ellenőrzése lehet
- a) pedagógiai-szakmai,
- b) törvényességi,
- c) hatósági ellenőrzés.
- Továbbra is marad az iskolai könyvtárak szakfelügyelete, de a könyvtárszakmai feladatokon túl ki fog terjedni a könyvtárpedagógiai elemekre is.

Közvetlen partnereink

- Nevelőtestület (70.§)
- Alkalmazotti közösség
- Munkaközösségek (iskolán belül és tágabb környezetünkben) (71.§)
- Szülői szervezetek, szülők (72-73. §)
- Diákönkormányzat (48.§)
- A tanuló (jogai, kötelezettségei 45-46. § és 54-57. §, fegyelmi és kártérítési felelősség 58-59.§)
- SNI- s tanulók 47. §

Felhasznált irodalom:

- 1. a hivatkozott jogszabályok
- 2. Szakmári Klára :A nemzeti köznevelési törvény és az iskolai könyvtár In. Korszerű könyvtár 2012. nov. Z 2.6 1-30. p.
Bp.:Raabe Kiadó, 2012.